

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Extensiunea Bălți
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	II Studii universitare de master
1.6 Programul de studii / Calificarea	DREPT EUROPEAN – extensia Bălți

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	FILOSOFIA DREPTULUI EUROPEAN						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ., doctor habilitat în filosofie, Valeriu Capcea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ., doctor habilitat în filosofie, Valeriu Capcea						
2.4 An de studiu	2	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6. seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					0
Examinări					2
Alte activități. Lecturi aleatorii comparatiste.....					15
3.7 Total ore studiu individual					102
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Recomandat : Licența în Drept, Economie, Filosofie, Istorie, Litere, Sociologie
4.2 De competențe	Recomandat : Sociologie juridică, Filosofia dreptului, Istoria universală a dreptului, Istoria dreptului european, noțiuni de istorie europeană și de hermeneutică juridică

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	(Curs magistral cu elemente socratice)
-------------------------------	--

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Activitate cu prezență obligatorie (potrivit Regulamentelor în vigoare)
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Structurează informația din domeniul dreptului european; C2. Utilizează cunoștințe obținute în promovarea drepturilor omului ; C3. Promovează punerea în aplicare a drepturilor fundamentale ale omului ; C4. Stabilește relații de colaborare (în special între filosofia dreptului, teoria generală a dreptului, sociologia și psihologia dreptului); C5. Aplică cunoștințe obținute despre comportamentul uman în procesul interpretării tezelor fundamentale a dreptului european; C6. Abordează problemele ce țin de dreptul european în mod critic .
Competențe transversale	CT1. Extinderea capacității de concepere a moștenirii filosofice europene în domeniul dreptului. CT2. Dezvoltarea gradului de înțelegere a fenomenelor juridice europene; CT3. Inițierea într-un modus cogitandi specific judecătorului european; CT4. Propensiune pentru înaltă cultură juridică europeană și universală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Obiectivele disciplinei Familiarizarea masteranzilor cu moștenirea filosofică ce ține de tratarea dreptului ca fenomen social și a metodelor filosofice de aprofundare a notiunilor specific dreptului în general și dreptului european, în mod special, cu spiritul relativ al normelor juridice care au jalonat evoluțiile istorice ale Europei și cu valoarea ontologică a dreptului european actual.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: - să determine specificul, esența, obiectul de studiu al filosofiei dreptului european și coraportul ei cu alte științe juridice; - să cunoască etapele de dezvoltare, orientările, școlile și curentele filosofiei dreptului european; - să identifice premisele și sursele doctrinelor filosofice ale dreptului european; - să definească orientările și școlile filosofice ale dreptului european, stilurile de filosofare; - să explice esența concepției dreptului pozitiv și a celui natural și controversa dintre aceste orientări filosofice cu privire la esența dreptului european; - să definească conceptele de bază ale ontologiei, gnoseologiei, axiologiei, antropologiei și praxiologiei filosofiei dreptului european și rolul lor pentru jurisprudență; - să cunoască natura, esența, conținutul și forma dreptului european; - să determine specificul metodelor de cunoaștere (inducția și deducția, abordarea combinată, hermeneutica și comprehensiunea) în domeniul dreptului european; - să înțeleagă conceptele de „Europa”, „Idee europeană”, „Identitate europeană”, „Cetățenie europeană”; - să conceapă în mod just raportul dintre dreptul european și dreptul național.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
-----	------	-------------------	--

1.	IDEILE PRINCIPALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE DE FILOSOFII ȘI JURISTI DIN GRECIA ȘI ROMA ANTICĂ (partea I)	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
2.	IDEILE PRINCIPALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE DE FILOSOFII ȘI JURISTI DIN GRECIA ȘI ROMA ANTICĂ (partea a II-a)	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
3.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE ÎN EPOCA MODERNĂ (partea I)	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
4.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE ÎN EPOCA MODERNĂ (partea a II-a)	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
5.	DOCTRINELE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN CREATE ÎN CADRUL FILOSOFIEI DREPTULUI ÎN SEC. AL XX-lea.	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
6	CONCEPTUL DE „EUROPA”; „IDEE EUROPEANĂ”, „IDENTITATE” ȘI „CETĂȚENIE EUROPEANĂ”	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
7.	MOMENTELE DE CRISTALIZARE A CONCEPTELOR FUNDAMENTALE ÎN DREPTUL EUROPEAN	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
8.	MOMENTELE DE CRISTALIZARE A CONCEPTELOR DE „EUROPA”, „IDEE EUROPEANĂ”, CETĂȚENIE EUROPEANĂ”.	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
9.	ONTOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
10.	EPISTEMOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore

11.	AXIOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore
12.	PRINCIPIILE DREPTULUI EUROPEAN ÎNTR-O EVOLUȚIE BIMILENARĂ	Curs magistral cu elemente de metodă socratică și metodologie filosofică și juridică	2 ore

Bibliografie:

1. Valerius M. Ciucă, *EURONOMOSOFIA. PERIPLU PRIN FILOSOFIA DREPTULUI EUROPEAN*. - Iași: Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2019.
2. Valerius M. Ciuca, *EURONOMOSOFIA*, Vol. 1, PROLEGOMENE LA O OPERA IN ESAFODAJ. - Iași: Ed. Fundatiei Academice AXIS, 2012.
3. Valerius M. Ciuca, *EURONOMOSOFIA*, Vol. 2, ÎN CAUTAREA SUBSTANȚEI ONTOLOGICE ȘI A PALINGENEZIEI DREPTULUI EUROPEAN. - Iași: Ed. Fundatiei Academice AXIS, 2016.
4. Valerius M. Ciuca, *VAGANT PRIN IDEEA EUROPEANĂ*. - Iași: Ed. AXIS, 2011.
5. Valerius Ciuca, *ITINERARII PRIN PRETORIILE EUROPENE*. - Iași: Ed. AXIS, 2011.
6. Valeriu Capcelea, *FILOZOFIA DREPTULUI*: man. pentru instit. de învăț. superior. - Chișinău: Ed. ARC, 2004.
7. Valeriu Capcelea, *FILOZOFIA JURIDICĂ*: man. pentru instit. de învăț. superior. - Chișinău: Ed. ARC, 2011.
8. Valeriu Capcelea, *FILOSOFIA JURIDICĂ. INTRODUCERE ÎN ISTORIA FILOSOFIEI JURIDICE ȘI ÎN STUDIUL PRINCIPALELOR DOMENII ALE EI: curs universitar*. - București: Ed. Universul juridic, 2019.
9. Valeriu Capcelea, *REFLECȚII CU PRIVIRE LA DIMENSIUNEA VALORICĂ A NORMELOR JURIDICE*. În: Revista națională de drept, 2007, nr. 6, p. 32-35.
10. J. BROEKMAN, *A PHILOSOPHY OF EUROPEAN LAW*, ED. BRUYLANT. - Bruxelles, 2007.
11. Richard Bellamy, Dario Castiglione, Jo Shaw, *MAKING EUROPEAN CITIZENS*, Macmillan Publishers Limited, Hampshire, England, 2010.
12. Jo Shaw, *LAW OF THE EUROPEAN UNION*, ediția a III-a, Palgrave Macmillan Law Masters, Hampshire, England, 2010 (selectiv, cu precizările de rigoare ale titularului disciplinei).
13. Andrei Marga, *FILOZOFIA UNIFICĂRII EUROPENE*. - Cluj-Napoca: Biblioteca Apostrof,, 1995.
14. Raluca Bercea, *DREPT COMUNITAR. PRINCIPII*. București: Ed. C.H.Beck, 2007 (selectiv, cu precizările de rigoare ale titularului disciplinei).
15. Rémi Brague, *EUROPA, CALEA ROMANĂ*. - Cluj-Napoca: Ed. Idea Design & print, 2002.
16. Faust Bradescu, *EUROPA UNITĂ*. - București: Ed. Majadahonda, 2000.
17. Charles Zorgbibe, *CONSTRUCTIA EUROPEANĂ. TRECUT, PREZENT, VIITOR*. - București: Ed. Trei, 1998.
18. Jeremy Rifkin, *VISUL EUROPEAN*. Iași: Ed. Polirom, 2007.
19. Jacques de Rider, *EUROPA CENTRALĂ SAU PARADOXUL FRAGILITĂȚII*. Iași: Ed. Polirom, 2001.
20. Nicolae Enciu, Valentina Enciu, *CONSTRUCTIA EUROPEANĂ (1945-2007). Curs universitar*. - Chișinău, 2008.
21. Ludmila Roșca, *FILOSOFIA INTEGRĂRII EUROPENE. Curs universitar*. - Chișinău, 2017.

Referințe principale:

1. Valerius M. Ciuca, *EURONOMOSOFIA*, vol. I și II. - Iași: Ed. Fundatiei Academice AXIS, 2012.
2. Valerius M. Ciucă, *VAGANT PRIN IDEEA EUROPEANĂ*. - Iași: Ed. Fundatiei

Academice AXIS, 2011.

3. Valeriu Capcelea, *FILOZOFIA JURIDICĂ*: man. pentru instit. de învăț. superior. - Chișinău: Ed. ARC, 2011.

4. Valeriu Capcelea, *FILOSOFIA JURIDICĂ. INTRODUCERE ÎN ISTORIA FILOSOFIEI JURIDICE ȘI ÎN STUDIUL PRINCIPALELOR DOMENII ALE EI: curs universitar*. - București: Ed. Universul juridic, 2019.

5. Valeriu Capcelea, *TRACTAT DE FILOSOFIE*. - București: Ed. Pro Universitaria, 2020.

6. Valeriu Capcelea, *ROLUL VALORILOR ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ*. În: Valori și principii cu impact / coord. Patricia Runcan. – Timișoara: Editura de Vest, 2023. Vol. 4, partea a doua, cap. 3, p. 177-192.

7. Valeriu Capcelea, *VIRTUȚILE FILOSOFICE CARDINALE ȘI CONTEMPORANEITATEA*. În: Akademos. Revistă de știință, inovare, cultură și artă, nr. 3(74), 2024, p. 147-152.

8. Valeriu Capcelea, *TRATAT DE ETICA, MORALA ȘI COMPORTAMENT CIVILIZAT*. - București: Editura Pro Universitaria, 2024. - 337 p.

Referințe suplimentare:

1. M. Viliey, *PHILOSOPHIE DU DROIT*, vol. 1. - Paris: Editions PUF, 1982.

2. В.С. Нерсисянц, *ФИЛОСОФИЯ ПРАВА*. - Москва: Изд-во ИНФРА-М, 1997.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	IDEILE PRINCIPALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE DE FILOSOFII ȘI JURIȘTII DIN GRECIA ȘI ROMA ANTICĂ (partea I)	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
2.	IDEILE PRINCIPALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE DE FILOSOFII ȘI JURIȘTII DIN GRECIA ȘI ROMA ANTICĂ (partea a II-a)	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
3.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE ÎN EPOCA MODERNĂ (partea a I)	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore

4.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN DEZVOLTATE ÎN EPOCA MODERNĂ (partea a II-a)	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
5.	DOCTRINELE FILOSOFIEI DREPTULUI EUROPEAN CREATE ÎN CADRUL FILOSOFIEI DREPTULUI ÎN SEC. AL XX-lea.	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
6.	CONCEPTELE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI EUROPEAN	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
7.	CONCEPTUL DE „EUROPA”, „IDEE EUROPEANĂ”, „IDENTITATE”, „CETĂȚENIE EUROPEANĂ”	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
8.	MOMENTELE DE CRISTALIZARE ȘI DECANTARE A CONCEPTELOR FUNDAMENTALE ÎN DREPTUL EUROPEAN	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
9.	ONTOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comen-	2 ore

		tate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	
10.	EPISTEMOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
11.	AXIOLOGIA DREPTULUI EUROPEAN	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore
12.	PRINCIPIILE DREPTULUI EUROPEAN ÎNTR-O EVOLUȚIE BIMILENARĂ	În cadrul seminarului sunt aprofundate principalele teme abordate la curs. Este stimulată dezbaterea și problematizarea. Sunt audiate și comentate eseurile pe care studenții le prezintă în conformitate cu programarea realizată la începutul semestrului.	2 ore

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Excelenta coroborare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență minim 30%	Prin metoda socratica	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Seminar interactiv	Dialog + eseuri	30%
10.6 Evalare de	Lucrare scrisă ce se va	Controlul lucrării și	20%

parcurs	promova în cadrul seminarului care va conține 2 întrebări: 1) cu referire la istoria filosofiei dreptului european; 2) cu privire la domeniile principale ale filosofiei dreptului european (ontologie, epistemologie, axiologie).	noarea rezultatului obținut	
10.7 Standard minim de performanță			
Pentru recunoașterea rezultatelor din activitatea seminarială și din prezența la cursuri, este necesară obținerea a cel puțin 50% din punctele examenului oral.			

Data completării
29.09.2024

Titular de curs
Conf. univ., doctor habilitat în filosofie, Valeriu Capcelea

Titular de seminar
Conf. univ., doctor habilitat în filosofie, Valeriu Capcelea

Data avizării în departament
29.09.2024

Director de departament
Prof. dr. Gabriela Pascariu